

Bijbelse uitgangspunten tav de ziekenzalving

Jacobus 5: 13 t/m 16

13 Is iemand onder u in lijden? Laat hij bidden. Heeft iemand goede moed? Laat hij lofzingen.

14 Is iemand onder u ziek? Laat hij dan de ouderlingen van de gemeente bij zich roepen en laten die voor hem bidden en hem met olie zalven in de Naam van de Heere.

15 En het gelovige gebed zal de zieke behouden en de Heere zal hem weer oprichten. En als hij zonden gedaan heeft, zal hem dat vergeven worden.

16 Belijd elkaar de overtredingen en bid voor elkaar, opdat u gezond wordt. Een krachtig gebed van een rechtvaardige brengt veel tot stand.

BIJBELSE UITGANGSPUNTEN AANGAANDE DE ZIEKENZALVING:

1. De omgang van Jezus en zijn leerlingen met de zieken staat in de context van het aanbreekende Koninkrijk van God.
2. Jezus zegende mensen, legde hen de handen op en genas velen en ook zijn leerlingen dreven boze geesten uit en zalfden vele zieken met olie (Marcus 6). In deze Bijbelse context mogen wij handoplegging en oliezalving beschouwen onder de noemer van de zegening. In de zegen schenkt God een toestand van heil, *sjaloom*, die veel meer omvat dan alleen het materiële. De woorden en beelden die Jakobus gebruikt (gebed van het geloof, redden, oprichten), zeggen ook dat het in de ziekenzalving om meer gaat dan lichamelijke genezing.
3. De handoplegging en de zalving zijn middelen waardoor God heil wil schenken: niet automatisch, maar in antwoord op het gebed dat ingegeven is door het geloof. Handoplegging en zalving liggen in betekenis dicht bij elkaar. De handoplegging is in de kerk vanouds het symbool van de mededeling van Gods Geest (aan deze mens) en kan ook buiten de context van ziekte plaatsvinden. De zalving met olie, die de huid doortrekt, voegt hier nog iets aan toe: zij symboliseert in het bijzonder de helende werking van de Geest, die zijn intrek neemt in de zieke mens en waarbij de Heilige Geest aangeropen wordt als *Paracleet*, oftewel Trooster.
4. In het licht van het bovenstaande mogen wij de ziekenzalving zien als een Bijbels ritueel, die op het gebed van het geloof heil en heling bemiddelt aan de zieke mens. Een antwoord van God op de gebrokenheid van het leven. Zij is niet pas bedoeld voor stervenden, maar voor zieken, mensen die heil en heling nodig hebben voor heel hun bestaan. Daar kunnen óók mensen bij zijn die de dood onder ogen moeten zien.
5. De zalving van de zieke mag nooit een losstaand gebeuren zijn. Zij kan alleen aan haar doel beantwoorden als zij ingebed is in het geheel van de pastorale zorg van de geloofsgemeenschap als genezend klimaat. Zij kan toegediend worden door de predikant en voorts door een ieder die daartoe volmacht krijgt van de geloofsgemeenschap (een ouderling, een diaken, een pastoraal werker, een lid van een pastoraal team).

6. De teksten die de Bijbelse grondslag vormen voor de zalving van zieken zijn Jakobus 5:13-18 en Marcus 6:13. In de tekst van Jakobus 5 vallen enkele dingen op:
- de aard van de ziekte wordt niet genoemd maar maakt het wel nodig dat de oudsten van de gemeente naar de zieke toegaan.
  - de oudsten zijn de geroepen vertegenwoordigers van de gemeente.
  - de zalving met olie wordt begeleid door 'het gebed van het geloof', waardoor handoplegging en oliezalving geplaatst worden in de sfeer van het gebed en gewaakt wordt tegen magie;
  - de belijdenis van zonden. En het antwoord daarop: de vergeving;
  - de woorden 'redden' en 'oprichten'. Zij hebben een dubbele betekenis. Zij betekenen heil en heling van geest, ziel en lichaam.
7. De ziekenzalving is dus geen veredelde vorm van medicinaal gebruik. Zoals de olie een zegen is voor huid en lichaam, zo is de ziekenzalving een teken van Christus' heilsgave: de gave van de Geest tot heling van de hele zieke mens naar geest, ziel en lichaam. En als zodanig: het antwoord van God op de gebrokenheid van ons bestaan. In dit licht mogen wij ook de woorden lezen uit Marcus 6, waar Jezus zijn leerlingen uitzendt: 'en zij dreven vele boze geesten uit en zalfden vele zieken met olie en genazen hen'.